

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Uredništvo in upravništvo: KRŠKO.
Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.

Čekovni račun št. 13.807.
[začasno še tudi 13.321]

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din,
za inozemstvo 35 Din.

Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din
Malloglasi: beseda 50 p, najmanj 5 Din
Dopise frankirajte in podpisajte,
sicer se ne priložijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so poštn. proste.

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Ovsenk in njegova žena.

[Izključitev iz »Delavskega doma« v Trbovljah.]

Resolucija, pravilnik,
korupcija, javnost, za-
hrbnost — to je na
dnevnom redu, popol-
noma so pa pozabili
na tiste, ki stranko tvo-
rijo, kako se jim godi...

Iv. Krušič v
»Napreju« št. 96.

Take demagogije že dolgo ni bilo! Ta stavek vsebuje res veliko, ravno toliko, kakor Krušičeva borba na zadnji seji pokrajinskega odbora, ko je hotel po vsej sili onemogočiti § 4 v pravilih »Skupnega doma«, ki brani koritarjem, da bi smeli združevati in razganjati delavce, kadar bi se jim zljubilo, imetje pa likvidirati in razdeljevati kakor bi se jim zljubilo. Takrat je Krušič pokazal, da mu ni za združitev delavcev, v zgoraj omenjenem članku pa isto, ker računa da bo nezavednost nezavednih razbila združitev zavednih.

Našo stranko bi morali tvoriti predvsem tisti delavci, ki največ delajo in najmanj zaslužijo. Toda ti so po veliki večini nezavedni, iščejo svoje zmage v nebesih. V najboljšem slučaju — če poznajo socialistične cilje — bi želeli, da pridemo do teh ciljev že jutri, toda toliko zavednosti pa nimajo, da bi za dosego teh ciljev delali in žrtvovali.

Socialistična stranka, ki bi na te proletarce pozabila, bi ne bila več socialistična. Zlasti pa še, če bi pozabila na tiste izmed njih, ki so vsaj toliko zavedni, da so njeni člani in da torej to stranko tvorijo, Krušič nam očita, da smo pozabili, kako da se tem članom godi.

Na to infamno demagogijo ni mogoče molčati. Zlasti pa še takrat, ko Krušič take člane na cesto meče.

Krušič ve, kako velika nevarnost preti proletariatu od alkohola. Sodeloval je na celjskem kongresu SSJ, ki je sklenil dodatek k programu [Program in pravilnik, str. 16.] Držal se pa tega ni, ampak je delal na to, da ostane alkohol glavni vir dobička v »Delavskem domu« v Trbovljah. Videl je delavce ki nosijo dan na dan svoje krvavo zaslužene novce utapljat v vinu, pa ni nič premišljeval, »kako se jim godi«, ampak je mislil le na zadrugo ki ima od vina največ dobička. Zlasti ni premišljeval, kako se godi zavednosti pri takih delavcih, ampak je bil še bolj vesel, če ta zavednost peša ker bodo dali potem še več dobička; še več bodo nakopali premoga, še več bodo zaslužili in še več praznikov bodo lahko presedeli v gostilni.

Taki delavci se ne zanimajo za pravilnik, ne za načelo javnosti, ne za progresivni davek. Vse to je zanje preučeno. Saj ne znajo niti dobro čitati! Niti gledališka predstava jih ne zadrži od gostilne, čeprav so kupili vstopnico in pokazali dobro voljo za kulturni napredek.

Človek, ki pije, ni posebno radodaren za javne potrebe proletariata. Ne kupuje knjig, ne pla-

čuje časopisov, in če je strankin član, plačuje po 2 Din mesečno, čeprav bi moral plačevati po 8. Toda pijačo privoščijo tudi drugim in mnogo je takih, ki se ne branijo.

Ali je tak delavec kaj kriv, če je pijan? Socializem uči, da je kriva družba, in to drži tudi takrat, če je ta družba »socialistična«!

Ce je ta družba zadruga »Delavski dom« v Trbovljah, je kriva ta zadruga, ne pa on, delavec, član te zadruge.

V pijanosti se zgodi marsikaka neumnost. Kapitalistična družba, ki pozna slabe posledice pijančevanja, pa jih noče preprečiti, ker bi se zmanjšal njen profit, je vsaj v svojih zakonih poskrbela za obrambo svojih žrtv in je priznala pijanost za olajševalno okolnost pri pregreških. Zadruga »Delavski dom« v Trbovljah pa, ki iz razlogov istega umazanega profita ne mara preprečiti pijančevanja, ta ne da svojim članom niti te olajševalne okolnosti, ampak jih za prazen nič, za navadno gostilniško prerokanje kaznuje z najhujšo kaznijo, kar jih pozna socialistična družba, z izključitvijo. In taki ljudje zahtevajo, naj jim verujemo, da delajo za združitev delavstva! In prav ob istem času, ko takole izključujejo stare člane, tiste ki so v vseh slučajih zvesto izpolnjevali svoje dolžnosti do zadruge, prav takrat pišejo in sklepajo taki izključevalci članke in resolucije o zedinjenju vsega proletariata in hočejo nas druge učiti, kako da moramo iz ljubezni do ideje ljubiti razne doktorske in bankarske dezertarje, ki niso ušli samo iz strahopetnosti, ampak zato, da sovražniku pomagajo. Kje je tukaj logika? Pa ne samo logike manjka tem izključevalcem in resničnim razdiračem, ampak tudi poštenja jim manjka, ker drugače ne bi mogli pisati, da smo mi pozabili na delavce, ki stranko tvorijo in na to, kako se jim godi. Ovsenk in njegova žena ne bosta pozabila, kako se jima je godilo v zadrugi, katero sta dolga leta zvesto podpirala. K tej zadevi se še povrnemo.

V razčiščenje pojmov.

Prejeli smo sledeči dopis:

Trbovlje. (Da pokažemo javnosti zavednost in delo našega nadvse skrbnega dopisnika s. Mrzelja, ki se kaj pridno oglašja v Napreju in še bolj hitro obmetuje z blatom in gnojem s. Krušiča.) On se vedno sklicuje na pravilnik in stališče javnosti. Ali je ta javnost samo za mazanje in blatenje nekaterih sodrugov, ki imajo zaupanje vsaj v Trbovljah in kateri porabijo ves svoj prosti čas za organizacijo? Ali sta napravila odbora kraj. pol. org. Trbovlje in Hrastnik tako strašno velik greh, če sta podpisala resolucijo, objavljeno v »Napreju« št. 79, da sta s. urednik in s. Mrzelj dvignila toliko prahu zaradi tega? Ali nimamo člani organizirani v SSJ v Trbovljah pravice izražati naše mišljenje v našem tisku? Po mojem mnenju tudi mi pomagamo vzdrževati naš list. Potem pa še kričite v svet, da v stranki odločajo člani! Kdo vam bo pa to verjel? Če se kdo oglasi z željo po zedinjenju vsega so-

cialističnega proletariata, ga pa mažete po listu cele mesece. Ali je to socialistično. če kdo ne poje tiste pesmi kakor s. tajnik, pa se mu takoj vtisne na čelo znamenje »Kristanovec«, ker je to ime najbolj obsovraženo med slovenskim delavstvom, in se mu misli s tem imenom odvzeti popolno zaupanje in ga moralno popolnoma ubiti? Sodrugi, ali je to bratstvo, enakost in svoboda? Mogoče s. urednik iz same ljubezni do s. Krušiča mlati dnevno po njem? Ali je tukaj svoboda izražanja misli, če resolucijo, še predno se objavi v listu, že vso obmečete z blatom in gnojem? Zakaj nisi s. urednik počakal, da bi bile druge organizacije povedale svoje mnenje, pa bi potem malo pritisnil, če ti že drugače ni dala tista prepirljiva žilica miru! Vesta sodruga: če bi bilo za vaše klepetulje kakšno odlikovanje, potem bi bila vidva prva, ki bi bila odlikovana s 1. redom ženskega jezika. Ker pa dan dnevno kričita v javnost, da se je resolucija sestavljala in potrdila pri zeleni mizi, vama moram na ljubo potrditi, da je to res, ker se nahaja v tajništvu kraj. org. SSJ v Trbovljah res zelena miza za katero smo sedeli dne 6. VII. 1924. in podpisali ta nevarni dokument. Radi tega pa svetujem odboru zadruge Del. dom v Trbovljah, naj pusti nemudoma mizo prebarvat, da ne bo strašila razne ljudi, ki se zelene barve tako boje. Ti pa s. Mrzelj, ki se vedno imenuješ zavednega v vsakem dopisu, da bo tudi javnost poznala tvojo zavednost, ti svetujem, da stopiš pred ogledalo in pogledaš v svoje zavedno srce in pokesaš svojo zavedno vest: »O jaz ubogi zavedni socialist, ki sem se na dan 1. maja sramoval rdeče zastave, ki sem se skrtil na Plevčkov hrib in od tam opazoval svoje sotrpine, ki so ponosno korakali in manifestirali, na čelu jim rdeči prapor. Jaz pa v svoji zavednosti sem jih opazoval iz svojega skrivališča, kdaj jih bodo napadli razjarjeni komunisti in jih pretepli. Jaz v svoji zavednosti kot zaupnik organizacije in določen reditelj, si nisem štel v dolžnost, da bi bil stopil med sodruge in javno pokazal, da pojmujem pomen 1. maja. Rajši sem opravil v proletarski vojski službo oficirskega sluga, ki sem snažil čevlje svojemu gospodu kapitalistu.« Napravi torej sodrug trden sklep, da boš rajši spoštoval prapor, na katerem je zapisan z zlatimi črkami izrek našega velikega apostola Karla Marksa: »Proletarci vseh dežel, združite se!« nikakor pa ne tako kakor delaš ti, sodrug, ki ta izrek popolnoma pretvarjaš v besede: »Sodrugi, stepite se, skregajte se, obmetujte drug drugega z blatom in gnojem«. Tega ni v pravilniku. Zato smatraš ti, s. Mrzelj pravilnik za Blasnikovo pratiko, ki ti je kazala na dan 1. maja oblačno in si se bal dežja, da si nisi upal na ulico. Tako, sodrug, se bomo počasi spoznali, kakor piše s. Mrzelj. Tako imamo tudi nekega sodruga, ki je član pokrajinskega odbora in najstarejši v delavskem gibanju v Trbovljah in tudi pristaš s. Mrzelja. Kako tale sodr. spoštuje 8urni delavnik, kaže s tem, da že celo leto opravlja 12- in 16urno službo na dan. Zgraža se že cela trboveljska javnost nad takim socialistom. Sodrugi, kdo je torej kriv, da se ne razširjajo socialistične organizacije tako, kakor želimo? Takšni možje, ki opo-

UPTON SINCLAIR.

119. nadalj.

France Kremen.

(Po avtoriziranem prevodu Ivana Moleka.)

XXV.

France Kremen v novi nevarnosti.

Medtem ko je France postopal po ulicah francoskega mesta, čakaje, da se zaceli rana na roki, se je vojna nadaljevala. Sredi julija so Nemci naredili zadnji napad ob reki Marni in v par dneh so jih združeni Francozi in Američani ustavili; nato pa je vrhovni poveljnik zavezniških armad udaril nazaj in zdobil eno stran nemške zagozde. Sovražnik, otepajoč se srdito, se je pričel umikati s francoske zemlje. Vsa Francija se je oddahnila, a še vedno se je bala. Tolikokrat je že upala v težkih štirih letih, a vselej je njeno upanje splavalo po vodi. Ampak zdaj ni bilo več pomote — sreča se je obrnila! Sovražnik se je sicer upiral krčevito pri vsakem koraku, ali moral je zapustiti zagozdo in zavezniški so suvali tu in tam ter jemali Nemcem postojanko za postojanko.

France je čital o zmagah v vojaškem listu »Zvezde in pasovi« [namreč v ameriški zastavi] in zdaj, prvič v štirih letih, je imel eno misel o vojni! France je bil v duhu v vsaki bitki, zobje in pesti so bile stisnjene in njegova duša je pomagala goniti sovražnika iz Francije. Učinki anestezije so minuli in udarec njegove rane je bil že pozabljen: čutil je, da človek lahko prenese vse rane in samo smrt — ne ravno z veseljem, toda prenese, samo če veš, da tvoja kri pomaga zdrobiti pošast militarizma.

V prejšnjih časih je beseda Nemeč pomenila Francetu ljudi, kakor so Malič, Forster in Gornik; ali zdaj je pomenila veliko sivo postavo na robu jame z režecim obrazom, iz katerega gleda gnusno sovraštvo, in z bajonetom v roki. pripravljenim, da ga predere. Čustvo nepopisne zadovoljnosti, ki je spreletelo njegovo bitje v momentu, ko je neki ameriški vojak pognal kroglo v sivo postavo na robu jame, je napravilo največji vtisk na Franceta v vsem njegovem življenju. Bog daj srečo ameriškim vojakom, dokler ne bo zadnja siva postava ustreljena! — France seveda ni pozabil, kaj je mislil in delal v Ameriki. Če bi bilo po njegovem v Lees-

villu, ne bi bilo ameriških vojakov v Franciji in nikogar ne bi bilo, ki bi bil rešil njegova v Chaffy Terryju! To mu je bilo zdaj jasno in tisti čas je bil pacifist v njem mrtev.

Slišal je, kaj so govorili vojaki v bolnišnici. Vsi so bili v mlinu in imeli so rane, lahke in težke, ampak njihov duh ni bil najmanj ranjen; niti enega ni bilo med njimi, ki ne bi želel, da kmalu ozdravi in se vrne na fronto, predno mine vojna. Taki so bili! Vojna jim je bila igra — največja in najzanimivejša, katere se mora človek udeležiti. Fantje so zrastle pri foot-ballu, igri, kateri se posveti več sto tisoč mladih Američanov vsako leto. Duh in metode foot-balla so prinesli s sabo v armado in jih zanesli med druge, manj srečne milijone mladeničev, ki niso pohajali učilišč in višjih šol: naučili so jih nešteti trikov-vratolomnih skokov, discipline, sloge, trdovratnega iskanja novih kombinacij in novih zvijač. Vodilno svojstvo te igre pa je, da se igralec absolutno ne briga za možnost zlomljenja tilnika, samo da je igra dobljena!

Ameriška vlada je napadala sovražnika ravno v času, ko se je naslonil na strojnice v svrhu, da raztrga napadajoče tvorbe in dobi čas za umikanje

Schichtovo - milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko „Jelen“!

zarjajo svojega tovariša na pezdri v očesu, sami pa ne vidijo bruna, ki ga nosijo s seboj! — Franc Teržan, zaupnik SSJ v Trbovljah.

Odgovor uredništva.

Sodr. Teržan ne bomo ne oblatili, ne z gnojnico oblili, pa ne samo zato, ker so nam vsi ljudje ki se znajo tudi malo ponorčevati, tudi ne zato, ker bi ne bili sposobni blatiti in oblatiti, temveč zato, ker to sploh naša navada ni. Pač pa ga bomo pozvali, naj pove, kdaj smo koga blatili. S konkretnimi slučajmi bo moral to povedati. Če nam s. Teržan teh konkretnih slučajev [št. „Napreja“, stran, kolona, vrsta, stavke] ne bo navedel, če nam ne bo dokazal, da smo se o kom nimenoma zlagali, ali pa če ne bo svojih trditvev kot mož in socialist preklical, tedaj nas bo žnjim vred sodila javnost. Pa se ni treba nič izgovarjati, da tistega „blatenja“ in „polivanja“ ni treba tako hudo vzeti! Kdor se kakor s. Teržan zaveda, da list vzdržuje [zaenkrat sicer samo „Ljudski glas“], temu nalaga naša ideja dolžnost, da ga tudi čita. In kdor ga čita, pa ni od včeraj v gibanju — zdi se nam, da s. Teržan ni od včeraj — ta že mora vedeti, da se pri nas nihče več ne zadovoljuje s takimi odgovori, kakor ga je dal zadnjič s. Krušič, ki pravi, da se mu „zdi prenikotno odgovarjati“. In kdor se posluži pravice, da v listu svoje mnenje pove, ta mora danes že vedeti, kakšna je razlika med „blatenjem“ in razkrinkavanjem.

Da odgovorimo mi na par podrobnosti: Če vprašuje s. Teržan, ali imajo člani SSJ pravico izražati svoje mnenje v svojem tisku, mu odgovorjamo z vprašanjem: Ali je s. Teržanu znan en sam slučaj, da bi ne bilo uredništvo objavilo ali da bi zatajilo kak dopis, ki ga je poslal kak član v objavo? Takega slučaja ni!

Res je pa, da si tudi mi kot polnopravni člani SSJ pridržujemo pravico, da povemo tudi svoje mnenje. In to je tisto, kar je marsikomu trn v peti: da imajo uredniki v socialistični stranki tudi svoje mnenje! Rajši bi videli strahopetne mevže na takem mestu, ki bi se po načinu buržujskih tintenkulijev molče uklonile pred vsako avtoriteto, pred vsakim nastopom svojih delodajalcev, tudi pred takšnim nastopom, ki kritiko izživa! Pa ne moremo pomagati tistim, ki si žele mevž v socialističnem uredništvu, doba tintenkulijev, ki so smeli samo to napisati, ker jim je kak Kristan ukazal, zato, ker jih je z listom vred „velikodušno“ vzdrževal ne s svojim, temveč z denarjem sebi zaupanih gospodarskih organizacij, ta doba je minula in se ne povrne več. Tudi mi, ki nismo in ne maramo biti mevže, bomo poskrbeli, da bo ležala na grobu socialističnega tintenkulijevstva vedno primerno težka skala. In vsi socialisti bodo pri tem na naši strani, če bo treba bojevati sedaj v tretjem letu prakticanja naših idej še kak sramoten — pa ne za nas sramoten! — boj proti tintenkulijevstvu! Če česa prav ne delamo, naj nas člani javno pozovejo na odgovor, če grešimo proti strankinim načelom, sklepom in pravilniku, nas ima članstvo pravico izključiti, toda pravice do kritike, pravice do obrambe nam ne sme nihče kratiti! Važno je, da si bomo o tej stvari vsi na jasnem!

In sedaj k drugemu: „o Krušičevi resoluciji kričimo da se je sestavljala in potrdila pri zeleni mizi“. To ni res, da bi bili stvar tako napisali in to je zelo značilno za to, na kakšen površen način se je s. Teržan kritike lotil! Prvič ni bila omenjena zelena miza v tej zvezi, temveč ja bilo rečeno,

materiala in težkih topov. Tako je mlado življenje Amerike za hip posvetilo vso svojo enerzijo trikom za napade na strojnice. France je poslušal pogovor med ranjenci in kmalu je imel vso tehniko novega vojskovanja pred očmi. Tanki so bili izvrstni, letala so bila izvirna, če si jih imel; ali v večini slučajev ni bilo teh pripomočkov in Američani so se morali naučiti, kako je treba vzeti sovražno strojnico z bajonetom. Na delu so bile majhne skupine, izvežbane kot foot-ballisti oddelki, z lastnim signalnim sistemom in organizacijo. Te skupine so se navadno sešle ponoči. Bila je riskirana igra. Skupina je bila srečna, če se je vrnila ena tretjina igralcev živih, toda če je le en sam mož z bajonetom prišel do strojnice, tedaj je bila igra dobljena — ker mož je hitro obrnil strojnico proti bežečim Nemcem in v eni minuti jih je ubil toliko, da je pokrtil izgube v svoji skupini.

[Dalje prih.]

Čitajte naš tisk!

da jo je zelena miza pred sejo 6. 7. sestavila in to je važen razloček, ker se cela zadeva premesti potem s seje 6. 7. od večine naših sodrugov proč k svojemu praviru, h korunovsko-kristanovskemu omizju! In drugič se nam zdi, da nismo napisali, da je bila 6. 7. sprejeta, temveč le podpisana, za objavo podpisana. Tudi to je važen razloček, ker je n. pr. v zvezi s tem, da so nato med podpisanci vstali polemizatorji proti njej! Počasi se bomo že naučili misliti pri pisanju tudi na takšne razločke in prva posledica tega bo, da bodo odpadle pavšalnosti in fraze, druga pa v tem, da bodo odpadli kot nepotrebni takšni odgovori, kakor je ta. Izbištril se bo naš dub in prihranili si bomo mnogo prostora! Da smo pa seji 6. 7. očitali tajnost, je čisto v redu. Ali je bila naznanjena, kakor je po pravilniku določeno? Zakaj ni bila naznanjena? Pa ne zaradi bojzani pred javnostjo? Se že bomo naučili ne skrivati pred strankino javnostjo delovanje naših posameznih organizacij in odborov, kakor se vedno bolj pomišljamo skrivati dohodke! In zakaj ni bila resolucija pred objavo predložena javno sklicanemu sestanku članov, kakor je bilo po članih samih sklenjeno? In če so duševni očetje te resolucije res za javnost, zakaj se tako krčevito branijo, da bi prisostvovali takim sejam tudi takšni sodrugji, o katerih pozitivno vedo, da se po navodilih te resolucije ne bodo dajali nikoli „zedinjevati“ in „reševati“, zakaj se ob takih prilikah n. pr. gonja proti strankinemu tajniku ne vrši pred njegovim trebuhom, namesto za njegovim hrbtom? Tudi tega se bomo naučili, da je socialistično, če komu kaj v obraz poveš, da je pa buržujsko, resnično blatenje in resnično po načinu vaških klepetulj, če koga od zadaj opravljaš, in brezpomembno je tudi, ker ni nobena reč tako skrita, da bi ne postala očita. Tu, s. Teržan, naperi svoj cepec in namlati resnične blatilce in brani resnične žrtve blatenja!

O vsebini resolucije same pa si bomo seveda kot nemevže in polnopravni člani pridržali pravico skritizirati jo od glave do pete, posebno če se nam zdi to naša dolžnost, kakor priznavamo vsakemu njenemu častilcu pravico, da jo brani n. pr. v takih nesmislih, kakor je — zedinjenje brez sklepa našega kongresa, gaženje pravilnika, odprava dnevnika, prenehanje preklemanskih „osebnihi“ napadov, kar se imenuje z drugačnimi besedami gaženje načela javnosti in to seveda baš sedaj pred strokovnim kongresom, da bo Krušičevim prijateljem v Strok. komisiji lažje pri srcu, itd. itd. Pa nam navedi s. Teržan, en sam strankin sklep, eno samo točko v pravilniku, ki bi nam prepovedovala to kritiko izvrševati! E, proti kršitvi osnovnih načel našega gibanja, ki se je s takšnim trudom osvobodilo stare korupcije in nediscipliniranosti in ki se je začelo baš radi svoje načelne došlednosti v zadnjem času tako lepo razvijati, se ne bo oglašalo samo uredništvo strankinega lista in tajništvo, ki sta za to plačana, da se držita sklepov, temveč bo vstal tudi vsak član, ki ni taka mevža, da bi pokleknil pred božanstvom posameznih oseb! V teh treh letih najtežjih bojev, s. Teržan, bi se morali že vsi naučiti našo stranko tako ljubiti, da ji tudi za prihodnost ne bomo dopustili valjati se po blatu nediscipliniranosti, breznačelnosti, kršenja sklepov in kompromisarstva, kakor ji nismo tega dozdej dovoljevali! To je naše stališče in če bi se temu stališču izneverili, potem bi imel proletarijat pravico ne verjeti nam — pa ta beseda „verjeti“ tudi ni pravilna, mi smo vselej pisali, da nimaš pravice v kaj verjeti, temveč samo dolžnost o vsem se prepričati! Ali je tako, ali ni tako, s. Teržan?

Dalje: „Uredništvo ni počakalo, da bi bile organizacije povedale svoje mnenje in šele potem naj bi pritisnilo.“ — Predvsem ne bodi nelogičen in ne zahtevaj naenkrat, da bi člani ne smeli povedati svoje mnenje, kadar čutijo, da je potrebno. Potem se pa prepričaj, da strašno slabo čitaš „Naprej“, ker organizacije so svoje mnenje o Krušičevem načinu zedinjevanja povedale, deloma še predno je njegova resolucija izšla! Le poišči tiste številke in poglej, kaj so sklenili sodrugji na Jesenicah, v Celju, v Sv. Lovrencu na Pohorju, dalje sodrugji na okrožni konferenci brežiških organizacij, v Mežici itd., poglej, kako so se oglašali mnogi delavci od vsepovsod in skoro vsi so obsojali takšno zedinjevalno akcijo! Sodr. Teržan, pazi, da ne boš pisal proti stvarim, o katerih ti lahko vsak pazljivejši čitatelj „Napreja“ dokaže, da se o njih nisi informiral! Pri nas je hud očitek, če komu rečemo, da „Napreja“ ne čita!

Res je, da mi svojega mnenja nismo navajeni povedati z rokavicami, mislimo pa, da je to za proletarce prej čednost nego greh. Kdor to razume, se ne bo pritoževal, če vtisnemo pečat „Kristanovca“ komurkoli na čelo, ki je vajen delati za hrbtom,

proti strankinim in svojim še večrajšnjim sklepom za mišmašarske enotne fronte, ki veruje bolj v veliko število nezavednih nego pa v majhno, toda naraščajoče število zavednih organizirancev, ki veruje vase in v kapital bolj nego v organizacijo [Krušič je v petek 25. jul. n. pr. izjavil: „Jaz nisem odvisen od organizacije!“ — eto primeraj!], Kristanovca imenujemo človeka, ki dela po veri in kapital bolj nego po veri v organizacijo (za Krušiča smo n. pr. govorili o nekih vinskih kupcih pa brežiškem okrožju, pa se je „izmazal“, s tem, da se mu zdi — prenikotno odgovarjati v teh težkih časih!), Kristanovca imenujemo človeka, ki veruje v Kristanova načela, nima pa vere v organizacijo — edine vere, ki jo pripuščamo in zahtevamo! Povedali smo to javno in bomo še bolj ostro, če bo potrebno, samo s. Teržan naj si takšne stvari bolj natančno prečita, premisli in zapomni, da se ne bomo pričkali za abecedo namesto za cele stavke. Tem bolj smo prisiljeni svoje mnenje o trboveljskih zadevah povedati v listu, ker se trboveljsko članstvo še zdaj ni pobrigalo, da se skliče sestanek, na katerem bi prišla do zvonjenja oba zvona. Javno smo povedali, da se Krušič boji sestanka, na katerega bi člani povabili tudi tajnika, s katerim operira pri svojih kristanovsko-korunovskih mahinacijah! In to so tiste Trbovlje, v katerih se je naša stranka, kakor je danes, pravzaprav rodila, tiste Trbovlje, kjer smo prvič javno sklenili, da se ne bomo ustrašili poklicati ne boga ne hudiča na odgovor! Tu ima s. Teržan hvaležno delo, da se pomeni z vsemi Trboveljčani, kaj morajo kot člani narediti!

Toliko, kar se nas tiče. Sodr. Mrzelj in naš najstarejši član pokr. odbora pa bosta znala sama odgovoriti. Samo to bi si usodili vprašati — tega nas je Krušič v zadnjem „Lj. glas“ naučil, zgrabite torej Krušiča, če vam to vprašanje ni prav: Če ste vedeli in če je res, da delata oba sodruga proti socialističnim principom, eden iz koristolovstva celó že celo leto, zakaj niste že prej napravili reda? — Krivi niso potem samo „takšni možje“, da se ne razširjajo socialistične organizacije, ampak tudi vsi drugačni možje, ki vidijo bruno v očesu drugega, pa ga ne izrujeju! Pristrčen pozdrav!

Razno.

Tisk je najmočnejše in najcenejše orožje proletariata. Da čitajo zdaj delavci, Juro in, Slovenca, ker jih je Strokovna komisija naučila sovražiti delavski dnevnik „Naprej“, to je največja krivda dosejanega vodstva Strokovne komisije. Za združitev delavstva je predvsem potrebno, da bodo vsi delavci čitali delavski dnevnik, ki bo kmalu večji in cenejši, ko ne bo več treba, da ga vzdržuje samo 1000 delavcev! Če se delavci med seboj napadajo, kdo daje kriv v tem in onem slučaju, kakšno pot naj zavzamemo itd. — ali ne bi bilo boljše, da se dela to v enem samem velikem listu, kakor pa da hoče vsak „voditelj“ imeti svoj list in ubijati druge? Kdor je kaj priporočal, naj delavstvo tega ali onega delavskega časopisa nikar ne čita, ta je največji nasprotnik delavstva in njegove združitve. Ljudje, ki so slišali, da „Napreja“ ni treba čitati, so porabili to priliko, ker ga niso lahko plačevali in ker jim je manjkalo časa za čitanje večinoma težke in resne vsebine. Brez dnevnika pa niso mogli biti, zato čitajo lahek in sladek strup iz meščanskih listov. S tem je padla zavednost in moč delavstva. Zdj pa povejte, vi, sovražniki „Napreja“, kdaj je „Naprej“ prepovedoval čitati nasprotne liste?!

Naša vlada je odbila zahtevo bolgarske vlade za zvišanje staleža bolgarske armade, Pametno. Vlada naj uklene sedej še zaizanje staleža naše vojske.

Komunistično stranko so razpustili tudi na Rumunskem. Čudimo se, da naša vlada „reda in poštenosti“ še ni razveljavila odloka prejšnjega režima, s katerim se je razpustila Neodvisna delavska stranka!

Mussolini je izdal zakon, s katerim so razlastili zemljo našega življa v zasedenem ozemlju Primorskem in sicer iz vojaških ozirov! Tudi Mussolinjev stolp ne bo zrasel do neba.

Kupujte čevlje samo z znamko „Peko“.

Kapitalistični socializem.

Na vprašanje, v kakšni zvezi da so naši strokovni voditelji z Blasnizovo in Ljudsko tiskarno, se ne da v kratkem odgovoriti. Najprej je bila kupljena Mostböckova tiskarna v Mariboru iz črnih fondov in iz prispevkov delavstva. Potem je bila ustanovljena delniška družba, ki je dobila ime „Ljudska tiskarna“. Kdo da je bil v pripravljalnem odboru za to delniško družbo, se vidi najlepše iz sledečega:

VABILO

na ustanovni občni zbor „Ljudske tiskarne“ delniške družbe v Ljubljani
ki bo dne 15. avgusta 1920 ob 10. uri v Ljubljani Aleksandrova c. 5 [Nakupovalna zadruha] s tem-le dnevnim redom:

a) Sklepanje o ustanovitvi delniške družbe in končnojavni ugotovitvi vsebine družbine pogodbe, kakor je le-ta oblastveno odobrena.

b) Volitev članov upravnega sveta.

c) - - - nadzorništva

v Ljubljani dne 5. avgusta 1920.

Albin Prepeluh s. r.

Ivan Podlesnik s. r.

Filip Urataik s. r.

Ivan Mlinar s. r.

Štefan Dražil s. r.

Mihael Rožanec s. r.

Ivan Kocmur s. r.

Dr. Milan Korun s. r.

PREPELUH je predsednik Blasnikove tiskarne in gospodar tiste slavne „Oblačilnice“, kj je pomagala v poverjenjskih časih vnovčevati izvoznice.

Ko Prepeluh dobrega četrt leta pozneje ni bil izvoljen za poslanca v konstituantno je izstopil iz takrat še Kristanove stranke in postal klerikalec, začel je tudi izdajati „Avtonomista“. Tam pa ni izstopil, kjer mu je kaj neslo, n. pr. v Blasnikovi in v Oblačilnici. Korunovci so bili zelo hudji, zdaj so mu pa že zopet prijatelji in ga v svojem listu podpirajo še bolj nego Kristanovo banko. Res je zedinjenje voditeljskega proletariata zelo lepa stvar. PODLESNIK je gospodarski znanec pri korunovcih in Udarnik, URATNIK je tajnik Strokovne komisije, MLINAR je bivši predsednik Strok. komisije, uradnik bolniške blagajne in glavni urednik „Napreja“, dokler je bil Kristanov, DRAŽIL je ravnatelj Kons. društva za Slov., ROŽANEC je ravnatelj Blasnikove tiskarne, KOCMUR je ravnatelj OUZD dr. KORUN je pa angel varuh Strokovne komisije. Niti eden izmed teh gospodov ni „Naprejevec“, pač pa so vsi v Kristanovem „rdečem veletoku“. O Kocmuru sicer pravijo, da je podpisal pristopno izjavo za radikalno stranko, pa to ni nič posebnega, Svetkovemu bratu Andreju je dal vseeno dopust iz OUZD za razna dela v kanalih rdečega veletoka.

Potem, ko je bila Mostböckova tiskarna že izpremenjena v Ljudsko, je prišla na vrsto Blasnikova, Sodelovali so isti gospodje, le še nekaj več, strokovničarjev je bilo zraven. Obe tiskarni služita zdaj Kristanovemu rdečemu veletoku, samo da je osekno lastništvo pri Ljudski bolj Korunovo, pri Blasnikovi pa bolj Kristanovo. Kako je pa delavski denar pomagal zraven, to je druga storija! Marsikdo je dal svoj delež, pa je po neumnosti zdaj jezen na „Naprejevce“! Vsi smo pa dajali nevede in nehoče, ker so se pri tem v veliki meri uporabljali denarji Kons. društva za Slov. Pa to bo postalo jasno vsem nasprotnikom „Napreja“, ki vtičkajo glavo v pesek, šele takrat ko bo načelstvo tega društva imelo toliko časti, da bo smatralo za potrebno tožiti „Naprej“. Tatvina članskega denarja za zdaj tem gospodom še ni dovolj hud očiitek.

Da je Strok. komisija kot taka pri teh Kristanovih mahinacijah bodisi sama delovala, bodisi jih zamolčevala, bodisi da jih zdaj, ko so že izvršene, krije s svojim sodelovanjem in souzivanjem (lišvidacija „Nakupovalne“!), zlasti pa da hoče delavstvu zabraniti vpogled — to je nesporno. To tudi vsak sam lahko vidi, kdor zna čitati: V zadnjem „Konsumentu“ poglejte, kdo vse sodeluje pri „Produkciji“ pod predsedstvom A. Kristana! Iz tega bo razvidel vsak ne le, da je Strokovna komisija, ampak da je tudi SPJ — Kristanova.

Seja pokrajinskega odbora SSJ in KDZ se bo vršila v nedeljo 17. avgusta ob 8. na Zid Mostu.

DNEVNI RED:

1. Poročilo tajništva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računskega zaključka za I. polletje 1924.
4. Proračun za bodoče gospodarstvo.
5. Strankin zbor.
6. Razno.

Prejšnji dan (16. avg.) se bo vršila seja nadzorstva v pisarni pokr. tajništva v Krškem. — Če se kak član ne bo mogel udeležiti, naj to pravočasno sporoči, da obvestimo namestnika.

Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ.

Vsem odbornikom krajev. org. SSJ v Celju. V torek, dne 5. avgusta 1924 ob pol osmih be zopet redna seja in radi važnega dnevnega reda je dolžnost vsakega izmed nas, da se polnoštevilno udeležimo. Kdor ne misli delati, naj prepusti svoje mesto drugemu! — Štefan Lah. s. r., predsednik.

Iz Ljubljane. Sodrugi, občinske volitve so razpisane. Radi tega je vsakega dolžnost, da se prepriča, ali je pravilno vpisan v volilni imenik. Reklacije v volilnem imeniku za predstoječe občinske volitve v Ljubljani se lahko izvrše še do včetršji 6. avgusta t. l. — Krajevni odbor SSJ.

Bernot in socializem.

Pod tem naslovom je priobčil „Socialist“ številka 29. nekak člančič nekakega poročevalca iz „sajaste trboveljske doline“. Če se oglasi kdo iz sajaste doline, bo dobro, da se zopet oglasi kdo iz „bele“ Ljubljane.

Dopisnik se trudi operirati z „mednarodnim socializmom in z idealizmom „našega delavca“. Bilo bi treba precejšnjih backov, da ne bi spregledali takoj vsa demagogija, ki jo dopisnik uganja v dotičnem članku. Ne vem, ali bi rad pokazal svojo „zmožnost“ pred delavstvom in mu radi tega piše stvari, ki so pri „Bernotu“ kot strašilo delavstva vseeno nemogoče. Dopisnik vidi pri s. Bernotu različne s fakti nepotrjene napake, ko iste stvari pri svojih lastnih bogovih ugotoviti ne mara. Dopisniku priporočamo, naj si kupi dobre očale, da bo bolje okrog sebe videl in ne le sodr. Bernota.

Odkod n. pr. poznajo težave v katerih živi naš delavec, dopisnikovi bogovi dr. Korun, Jelenc, Likar, profesor Favaj ali Uratnik? Kdaj pa je ta imenitna socialistična gospoda živila med delavstvom? Ali se je ta gospoda od rojstva oskrbovala sama, prvič v šoli, drugič v oficirskem štabu? O dr. Korunu vemo, da je bil zelo vnet za častniški stan in se je kot častnik s ponosom večkrat šopiril po Ljubljani na konju, ljubljanskim damam

v veselje. Zato ga je pa stari efekt toliko mikal ob priliki vsedelavskega zleta v Mariboru, kjer si je na vsak način hotel izposoditi konja, da bo jahal na čelu sprevode. Res božanski efekt! Napól zavednim to seveda imponira. Nam, ki gledamo na vsako delo med delavstvom realno in marsikaj skritiziramo, se pa kar preprosto očita, da blatimo! Ali smatra dopisnik iz „Trbovelj“ za zdrave „temeljne nauke socializma“, če delavstvo kar vse meni tebi nič akceptira, kar se mu predlaga in kar hoče včasih za vsako ceno veljati kot njegovo odrešenje?

„Socialistov“ dopisnik, ki najbrže ni posebno med rudarji popularen, se trudi prikupiti jim in zato hodi po starih potih prilizovanja, pobijajoč dejstva, o katerih ve, da v strašanski meri obstoje. V tem načinu pobijanja nasprotnika je največ demagogije. Dopisnik zameri n. pr. s. Bernotu, da očita delavstvu pijančevanje. Dopisnik dobro ve, da to delavstvo neljubo bo, ker resnica ni priljubljena, ne samo med mnogimi pri rudarjih, ampak tudi med sličnimi demagogi — voditelji vpijejo o razbijanju, če se jim pove resnica. In žnjimi vred vpije tudi nezavedna masa, ker logično ne razmotriva in kritično ne išče resnice. Današnje vpitje o razbijanju je le plašč, za katerim se hoče skrivati marsikatera umazanost, ki se je zgodila na račun socializma in delavskega zdravega pokreta, zlasti pa v Ljubljani v takšni meri, da bi marsikateri delavec iz sajaste doline ali katerega drugega delavskega centra Slovenije včasih zavpil še vse drugače nego s. Bernot. Ni še vse zlato, kar se svetli!

Da se n. pr. veliko med delavstvom po celi Sloveniji pijančuje, to bo najbrže dopisnik dobro vedel. Ali je temu kriv s. Bernot? Po našem mnenju je alkohol največja kuga in nesreča za delavstvo. Pravično odrešenje delavstva bi nastalo, če bi nehali utapljalni efekt svojega dela, t. j. svoj zaslužek v alkoholu. Le demagog, ki ga obvlada strastna osebna mrznja pa ne zdrava pamet, se more zaletovati torej v tistega, ki si upa neustrašeno povedati delavstvu resnico o pijančevanju. Korunovskemu odrešeniku delavstva je vseeno, kaj povzroča alkohol v delavskih vrstah, on bi ga rad delavstvu pustil, kakor mu ga pušča rada krščanska vera, samo da vanjo veruje. V tem članku „iz Trbovelj“ se najbolje izraža iskrenost v boju za osvoboditev proletariata, ki jo goji ta z „mednarodnim socializmom“ operirajoči poročevalec in njegova okolica. V tem slučaju se jasno vidi, da hočejo taki ljudje imeti ugled pri masah in zato napadajo ljudi ki ne le govore, ampak tudi delajo proti največjemu zlu, ki obstaja poleg nezavednosti za delavski razred in to je alkohol. Nezavedni delavec se jezi na tega, ki ga odvrta od pijače, kakor otrok, ki mu hočemo vzeti nož iz rok, ker je to zanj nevarna igrača. Za delavca pa, ki logično misli, je jasno, da je večji prijatelj delavstva tisti, ki ruje proti pijančevanju in ki mu to očitajo.

Če misli dopisnik, da res pijančevanja ni, kdo potem popije statistično ugotovljene množine alkohola, n. pr. v rudniških revirjih? In ravno pri zadnji rudarski stavki, ki se je tako žalostno končala za rudarje, so operirali meščanski listi proti delavstvu s temi statističnimi podatki, češ, glejte jih, toliko in toliko se popije v vrednosti toliko in toliko milijonov, samo radi tega rudarjem primanjkuje, zato pa štrajkajo...

Toľiko torej o pijančevanju, pa še nekaj o meščanski mentaliteti. Kot delavec v „beli“ Ljubljani trdim napram „Socialistovemu“ dopisniku iz sajaste trboveljske doline, da je meščanska mentaliteta to, če kdo kot socialist pusti svojega otroka sodelovati pri patriotskih prireditvah, če pusti socialist svojega fanta študirati na vojaški akademiji, če vzame socialist plačo za en in isti mesec iz zavoda za zavarovanje delavcev in obenem iz delavske zbornice, če jemljejo socialisti nagrade v bolniški blagajni, če je socialist poslanec pijan itd. Ali so to za socializem častna in koristna dejanja? Kdo je kriv da se razni voditelji ne zavedajo svojih dejanj kot socialisti? Če pa tista napačna dejanja konstatira in kritizira socialist, ali je to razdiranje? Vsak pametni človek bo rekel, da ni. Površni demagog se ne mara v stvar samo poglabiti, pa kliče le: „O santa Madonna!“ Ali se tako dela v imenu socializma, ali se to da očitati s. Bernotu? Res, da bi le prišel Marks, pa pogledal in slišal, kaj hoče danes že vse biti socialistično, seveda le z besedami, do dejanj je še zelo daleč!

In tak pomanjkljivi socializem naj zrevolucionira svet, naj spreobrne sedanji gnili družabni red in ga nadomesti z boljšim! Kako pa, če ne maramo pričeti s faktičnim delom vsak sam pri sebi? Družba obstoji iz posameznikov in je družba slaba zato, ker so posamezniki zanič. Zato se bo družba spremenila le na ta način, če ne bomo le pridigovali, kako in kaj je treba narediti, ampak sami to dosledno izvršimo. To velja tudi za vse „voditelje“ brez izjeme. Na tak način odpade vsako „blatenje“ in „razbijanje“. Kdor je torej odkritosrčno za to, da „blatenje in razbijanje“ izostane, ta se bo potrudil socializem dosledno paktično izvrševati. Komur je za kaj drugega, ta bo le javkal, češ ta ali oni se poslužuje meščanskih listov, ki napadajo delavce, njihove organizacije in voditelje, katere si je delavstvo izbralo in imenuje „socialistično“ delavstvo, ki ni tako in tako „socialpatriote“. Neizvrševanje socializma pri socialistih je pač socialpatriotizem in kdor hoče biti res proti socialpatriotizmu, ta naj ne

jamra, ampak naj se sam v prvi vrsti potruži ločiti socialističnega od nesocialističnega ali samo napol socialističnega, kar resnemu socialistu ne more zadostovati. Na ta način bomo kmalu zedinjeni in ne bo več špricalo blato na vse strani, blato, ki ga pa nismo napravili mi. To so fakta, pa ni nobena filozofija ali fige, roziči ali sladki bonboni...

Še eno nerodnost imajo vsi površneži, namreč to, da radi prerokujejo, ne da bi pazili, kaj čenčajo. „Bernotov“ način boja vodi v propast, pravijo, mi pa trdimo, da vodi v propast samo kapitalistično navdahnjene buržuje, čeprav hočejo včasih kar po sili veljati za socialiste, zlasti, če je s tem „socializmom“ združen osebni dobiček. Zato ima „Naprejev“ socializem toliko, zlasti pa „uglednih“ sovražnikov, ker zahteva, da se socializem tudi izvršuje. Če pa kdo prerokuje, da ta zahteva in način boja vodi delavstvo v propast, trdimo temu nasprotno zopet mi, da se tak človek moti in da ni revolucionar. Taki socialisti so strahopetci, ker se boje iskrenega boja z vsem, kar je slabo, češ da „enotnosti delavskega pokreta“ na ta način ne bo.

Sedanji družabni red se je izcimil tekom tisoč in tisočletnega razvoja človeškega rodu in sicer na podlagi privatne lastnine, ki temelji zopet na individualizmu kot prirojeni človeški lastnosti. Mi trdimo, da je slab za delavno ljudstvo, da ga je treba spremeniti in sicer na družabni podlagi, to je socializem. Vprašam torej „Socialistovega“ dopisnika iz „sajaste trboveljske doline“, ali misli, da bo stari, zakoreninjani in gnili družabni red mogoče spreobrniti na popolnoma boljši red morda s kakšnim polovičarstvom, nedoslednostjo ali s kakšnimi frazami in gesli? Na ta način bi se dosegla mogoče le kakšna flikarija in s tem se resni socialist ne more zadovoljiti in tudi ne sme. Zgodovini, človeštvu, pravici in socializmu smo dolžni iskati in razlikovati čisti in pravi socializem in se zanj boriti brez ozira na levo ali desno, četudi to včasih boli. V tem znamenju je le mogoča enotnost delavskega pokreta in v tem znamenju pride do izraza socialna vzgoja in želja po socialni bratski solidarnosti in hrepenenju po složnem skupnem delu. Vsako drugo zavijanje je le koristolovsko farizejstvo. Kjer ni iskrenosti in poštenja, tam tudi ni zmage. Naj živi in napreduje iskrena socialistična misel!

Ljubljanski proletarec.

Škale. Klerikalni lažnivec je napisal v Straži 23. julija spet cel kup laži. Seveda vse brez podpisov, ker itak krije vse klerikalni tiger Pušenjak, ki ga kot poslanca ne moreš tožiti. Lažniv slepar pravi, kako je orisal rdeče brate. Kakor klepetulja, ki hodi od hiše do hiše ter obrekuje poštene ljudi, tako je odgovor! Pušenjak na shodu v Škalah in Velenju o vseh občinskih tajnikih in županih na Koruškem in drugod. Lažnivci pravite, da je več rudarjev dokazalo nasilje soc. dem. Pravite da je moral bridke poslušati Pevec, zlasti od žensk. Nobeden drug pa ni ničesar omenil, le neki kmet, ki je bil prej samostojnež, je sodr. Pevca imenoval tujca. Lažnivci pravite, da bi bil Rednak rad župan. Komu je pa kdaj Rednak rekel, da bi rad bil župan? Tudi organizacija ni nikoli nič o tem sklepala. Hinavci pišete, naj gresta Rednak in Pevec v Rusijo, ki sta oba tukajšnja rojaka. Lažnivi hujskači pa povejte, kdaj je bil Rednak ali Pevec kateri občini v nadlego? Tri leta so delali socialisti skupno z nasprotno stranko v Škalah, prvi so imeli 7, drugi pa 9 odbornikov v Škalah, Niti eden napad ni izšel v vseh 3 letih v listu niti od ene niti od druge strani. Sedaj, ko so klerikalci nahujskali druge proti drugim, se pa kmetje in delavci med seboj sovražijo, enako tudi možje in žene. Klerikalnemu tigru Pušenjaku se je njegov satanski načrt imenitno posrečil. Seveda ne bo radi tega socializma nič konec, ker najbolj nezavedni rudarji se zgražajo nad tem ter pravijo da sploh ne grejo voliti, čeravno so na kler. listi — seveda kot namestniki. V drugem članku spet opisujete da ni nihče zadovoljen z dr. Žižkom. Na seji predstojništva je Pevec stavil predlog, naj se služba razpiše, pa naj potem predstojništvo nastavi dr. Koruna [zdravnika, ne advokata! Ur.], dr. Lihtenegerja ali dr. Žižka, pri temu se je skliceval na § 75. odst. 10, pravilnika brat, skl. Jakob Uranjek, kj je vaš pristaš, je pa glasoval proti temu predlogu. Še danes leži tozadevna vloga na okr. sod. v Celju, ker smo bili vsi, ki smo vlogo podpisali toženi po § 104. s. k. z. Ravno pred par dnevi smo prejeli obtožbo, v kateri je razvidno da Uranjen ni več med obtoženci, ker baje ni bil poučen o „vsebinah“ vloge, tako da je razvidno iz njegovega zagovora. Sicer pa tukaj ne mislimo Uranjeka napadati, ampak smo razpisali to zato, da boste rudarji vedeli, da je pisec vseh 3 člankov v „Straži“ v imeau „več rudarjev“ le odgovorni urednik „Straže“. Navedite ime rudarja, ki je naš pristaš, pa je hodil ovajat delavca ravnatelju rudnika! Lažnivci pravite, da ni nobeden na dopustu, ki je pri soc. organiziran. Nikoli pa ni bilo v obratni pisarni govora je li kdo organiziran ali ne. Vprašujete, ali je to zakrival g. Močnik, ali smo socialisti delali roko v roki žnjim Pravite da bodele posvetili v to zagonetno zadevo. Bravo! Tudi mi smo za pravično rešitev. Izvedite, to vam bo tem lažje, ker imate sedaj svoje ministre. Klerikalci so prefrigani tički, zato dajejo dopise v „Stražo“, ki nima tu skoro nobenih naročnikov. Na svidenje! Rdeči bratci iz Škal in Velenja, ki jih „nič“ ni.

NEKAJ O PRAVILNI HRANI.

Mnogo stvari je potrebnih za ohranitev zdravja, kakor počitek, spanje, sveži zrak, gibanje na prostem in snaznost, ali pravilna hrana je morda najvažnejša. Neverjetno je, koliko se v tem greši. Naučiti se moramo jesti, kar je potrebno za rast in zdravje, in ne jesti, ki niso dobre za nas. Najboljša dieta je ona, ki nas zalaga z vsemi potrebnimi snovmi za vzdrževanje in rast našega telesa in ki ohranja prebavni sistem v dobrem stanju. Najboljši način prehranitve je če jemo trikrat na dan, pri čemer naj rabimo raznovrstna jedila v pravilnem sorazmerju in se skrbno izogibamo vsem takim jedilom, ki škodujejo našemu zdravju.

Cvrtih jedi treba jesti čim manj mogoče, ker so težko neprebavne in zgubljajo mnogo svojega naravnega okusa pri cvrenju.

Evo nekoliko jedi, ki zalagajo telo s potrebnimi redilnimi snovmi:

Mleko. Več hrane nam daje mleko nego vsaka druga jed. Razen tega je mleko najbolj prebavljiva jed. Zalaga nas z važnimi snovmi za vse dele telesa.

Jajca. Lahko prebavljiva so, če jih jemo surova, mehko kuhana ali razbita v vreli vodi. Glede hranilnosti stojijo takoj z mlekom. Zalagajo nas z več železa kot mleko in se lahko rabijo mesto dragocenega mesa.

Žitne jedi. Vsaka dobro skuhana jed je redilna, zlasti ona, ki vsebuje del zunanje luščine, kakor na pr. ovsen močnik. Skuhana žita imajo več hranilne vrednosti in stanejo manj nega neskuhanane žitne jedi.

Kruh. Moka iz cele pšenice, rži in koruze daje bolj redilnega kruha kot bela pšenična moka. Maslo. Surovo maslo iz čistih mlekarov prispava k zdravemu razvoju telesa. Naj se ga precej rabi.

Sadje. Vse sveže sadje in skuhano suho sadje je zdravo. Prispeva k rasti in pomaga prebavi.

Zelenjava. Jajte polno sveže zelenjave. Zalagajo telo z delom potrebnih mineralnih snovi in vitaminov. Če ni sveže zelenjave, so one v konservi tudi dobre, če so pravilno pripravljene. To velja zlasti glede paradiznika, pri konserviranju ne zgublja prav nič svoje mineralne in vitaminske vsebine.

Meso. Po navadi ga jemo preveč. Ena porcija na dan zadostuje. Meso bolj cene sorte, če je dobro skuhano, ima ravno toliko hranilne vrednosti kakor dražje meso. Nekatera dobra nadomestila za meso so sir, jajca ali riba.

Riba. Sveža ali suha riba je jako redilna in se lahko pogostoma rabi mesto mesa.

Voda. Treba piti 4 do 6 kozarcev vode na dan. Kdor se k temu privadi, mu ne bo žal.

NOVE PRISELJENIŠKE KVOTE ZA ZEDINJENE DRŽAVE.

Predsednik Coolidge je na podlagi novega priseljeniškega zakona proglasil priseljeniške kvote za fiskalno leto, ki se je začelo dne 1. julija 1924. V naslednjem navajamo kvote za poedine inostranske dežele (rojstne dežele priseljencev):

Znižane cene za otroške vozičke!

Novi modeli. Poslužite se izdelkov domače tovarne otroških vozičkov in dvokoles "TRIBUNA" F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta 4. Istotam se dobijo po znižani ceni nova dvokolesa, mali pomožni motorčki, šivalni stroji in pnevmatika. Sprejema se v popolno popravo za emaljiranje z ognjem in ponikanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji in razni drugi stroji. — Prodajajo se tudi na obroke. Ceniki franco.

Delavci, pozor!

Moške obleke, elegantne in poceni, dobite — dokler traja zaloga — po najnižjih cenah od 425 Din dalje. Delavske hlače od 70 Din dalje. Naročila se izvršujejo točno in hitro po povzetju.

Ostroški i Kobežčak, Zagreb,

Petrinska ul. 55.

L. Mikuš

= TVORNICA DEŽNIKOV IN SOLNČNIKOV, =
v Ljubljani, Mestni trg šte. 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov v kakršnikoli veli-
:—: kosti po najnižji ceni. :—:

POZORI!

Delavci kupuje kruh iz pekarn

Iv. Oberžana.

Zahtevajte ga po vseh gostilnah, trgovinah in kavarnah. Točna postrežba. Se priporoča Ivan Oberžan za Kresijo 12. Poleg gostilne Janžek v Celju.

Afganistan 100, Albanija 100, Andora 100, Arabija 100, Armenija 124, Avstralija 121, Avstrija 785, Belgija 512, Butan [Britanski protektorat] 100, Bolgarija 100, Kamerun [Britanski mandat] 100, Kamerun [Francoski mandat] 100, Kitajska 100, Češkoslovaška 3073, Gdansk [svobodno mesto] 228, Dansko 2789, Egipt 100, Estonka 124, Etiopija [Abesinija] 100, Finska 471, Francoska 3954, Nemška 51.227, Velika Britanija in Severna Irska 34.007, Grška 100, Ogrska 473, Irlandska 100, Indija 100, Irak [Mezopotamija] 100, Irska Svob. država 28.567, Italija [vštevši Rod. Dodekanez in Castellorizzo] 3.845, Japonska 100, Latvija 142, Liberija 100, Liechtenstein 100, Litva 344, Luksenburška 100, Monako 100, Maroko 100, Muskat [Oman] 100, Narau [Britanski mandat] 100, Nepal 100, Holandska 1.648, Nova Zelandija 100, Norveška 6.453, Nova Gvineja in drugi pacifični otoki 100, Palestina 100, Perzija 100, Poljska 5.982, Portugalska 503, Runda in Urundi [Belgijski mandat] 100, Rumunska 603, Rusija [evropska in azijska] 2.248, Samoa 100, San Marino 100, Siam 100, Jugoafrikanška Zveza 100, Jugoafrikanška Afrika 100, Španska 100, Švedska 9.561, Švica 2.081, Sirija in Libanon 100, Tanganjika 100, Togo [Britanski mandat] 200, Togo [Francoski mandat] 100, Turška 100, Jap in drugi pacifični otoki [Japonski mandat] 100, JUGOSLAVIJA 671.

Te kvote označujejo število priseljeniških viz, ki jih ameriški konzul sme izdati kvotnim priseljencem. Kvotni priseljenci pa niso edini inostranci, ki se pripuščajo v Združene Države. Ni nikake omejitve glede števila priseljeniških viz, ki naj se izdajo priseljencem izven kvote. Taki priseljenci so žena in neporočeni otroci [pod 18. letom] ameriškega državljanca, nastanjenega v Združenih Državah, in priseljenci, poprej zakonito pripuščeni, ki se vračajo v Združene Države po začasnem obisku v starem kraju. Druge skupine, glede katerih ni kvotne omejitve, so duhovniki in vseučiliški profesorji, ki so že dve leti izvrševali tak položic, kakor tudi njihove družine, nadalje dijaki čez starost petnajstih let, ki prihajajo v Združene Države v svrhu nadaljevanja svojih študij.

Vse številke smo navedli tako podrobno prvič zato, da se bodo naši čitatelji nekoliko poglobili v to stvar, kje je ta ali ona dežela — neke vrste praktičnega zemljepisnega pouka; drugič zato, da se prepričate, kakšne čudne navade so se uvedle v Ameriko. Mala „republika“ San Marino, ki šteje par sto prebivalcev ima le šest in polkrat manjšo kvoto kakor na pr. Jugoslavija, ki jih šteje skoro 13 milijonov! Pri tem pa g. Coolidge zatrjuje, da z novimi kvotami ameriška buržoazija ni hotela delati krivice nobeni državi!

Nahod? Glavobol? Zobobol? Trganje? Odrečejo večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti da pravi Fellerjev Elzafluid. Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jači, nad 25 let priljubljen kosmetikum za nego kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino: 3 dvoj-nate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvoj-natih ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10%.

doplačila razpošilja: lekarnar Evgen V. Feller, Stubi-ca Donja, Elzatrg št. 252 Hrvatsko.

Lastnik: „Sloga“, r. z. z o. p.
Izdajatelj in odgovorni urednik:

Zvonimir Bernot

(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)

2. VIII. Tiskarna bratov Rumpret v Krškem 1200

Striženje samo 5 Din.

v brivnici

KOŠTOMAJ, CELJE Prešernova 19,
Elek. brusarna, brusi britve, škarje, gillette nože istotam

Bonboni, čokolada, pecivo

velika izbira, — solidna postrežba
Specialna trgovina s kanditi na debelo

Josip Vitek

Ljubljana Krekov trg 8
[zraven mestnega doma.]

KO PRIDETE

v Ljubljano,

ne pozabite obiskati

T. MENZINGERJEVO ZAJUTERKOVALNICO.

Dobite različna vina in različna mrzla jedila. Cene zmerne in točna postrežba. Specerijska in delikatesna trgovina. — Vinarina. — Sv. Petra cesta šte. 43.

Josip Vranjek,

dežnikarna v Celju, Kralja Petra cesta.

Nudi močne in moderne dežnike od 80—125 Din.

DOMAČE DELO.

la. usnjene suknjiče

od Din 1.400 do 1800 v črni in rujavi barvi, nadalje nepremočljive dežne plašče

od Din 350 do 800 Vam nudi v največji izbiri konfekcijska industrija

DRAGO SCHWAB

Ljubljana.

Dvorni trg 3.

Specialna delavnica za usnjene obleke. Pismena naročila se izvršujejo točno po pošt. povzetju. Neugajajoče se zamenja ali se vrne denar.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR I.T.D.

Stereotipija

Litografija

V lastnem interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni
»Pravi FRANCKOV« kavni pridatek v zabo-
čkih in ne kako ponaredbi. —

Na novi, rjavo-modro-beli etiketi se po-
sebnost jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime
»Franck« in »kavni mlinček«. —

»Pravi FRANCK« s mlinčkom« zboljšuje in
pocojuje vsake kavol